

Cronos

1993, de Guillermo del Toro

Sinopsi

Juan Gris és el propietari d'una botiga d'antiguitats. Un dia arriba a les seves mans un estrany artilugi. Va ser creat per un alquimista del segle XVI, i té el poder de donar la vida eterna. Tanmateix, qui l'utilitza es veu forçat a alimentar-se de sang. A més, dos personatges sinistres –el magnat Dieter de la Guardia i el seu nebot Àngel de la Guardia–, hi van al darrera i estan disposats a tot per aconseguir-lo.

Entrevista

Papers vells: una antiga entrevista amb Guillermo del Toro

Amics, la meua companya Maria do Rosário Caetano va rescatar a casa un disquet on hi havia una antiga entrevista meua amb Guillermo del Toro, que ara opta a diversos Òscars amb **El laberinto del fauno**. Vaig parlar amb ell fa uns 10 o 12 anys, a Rio, quan va portar una pel·lícula exquisida, **Cronos**, per participar al festival de la ciutat. Era, aleshores, un total desconegut al Brasil. Feu-li una ullada, si teniu una estona. Val com a curiositat. I com a antiguitat.

El cineasta mexicà Guillermo del Toro té tota la pinta d'ésser un "bon vivant". A diferència dels seus col·legues més compromesos, va venir per a la trobada "Cinema Latino-Americano: os Próximos Cem Anos" amb la voluntat expressa de passar-s'ho bé. En un matí molt assolellat a Rio, tenia pressa per anar cap a la platja i veure noies. Però al final va acceptar parlar amb Caderno 2, abans d'anar a passejar per la sorra de Copacabana.

Toro va portar un film que s'assembla molt a ell. **Cronos** és una història de vampirs amb molt sentit de l'humor, estèticament semblant al nou cinema publicitari francès (Marc Caro és una influència, confessa) i amb una mica d'escatologia. Al paper

principal, l'argentí Federico Luppi (d'**Un Lugar en el Mundo** i **Mi Querido Tom Mix**) troba un misteriós dispositiu inventat per un alquimista medieval i comença a aspirar a la vida eterna. Amb conseqüències funestes, com veurà l'espectador brasiler, en cas que el film el compri alguna distribuïdora.

Caderno 2 - Com va ser el seu aprenentatge en cinema?
Guillermo Toro - Bé, tenia aquesta idea de fer **Cronos** i vaig anar a estudiar efectes especials als Estats Units. Això és perquè a Mèxic no hi havia ningú que els pogués fer. Vaig crear una empresa anomenada Necropia, que va durar el que va durar la realització de la pel·lícula. Quan vaig acabar **Cronos** vaig tancar l'empresa i vaig fer fallida.

Caderno 2 - **Cronos** és el seu primer llargmetratge. Havia fet ja algun curt?

Toro - Deu curts. I tots de terror, d'aquesta mena d'horror barrejat amb humor que és el meu univers familiar.

Caderno 2 - Mèxic és un país que té una certa fama de morbositat. És això el que intenta fer als seus treballs?

Toro - Com vaig dir a la presentació de **Cronos**: el film és producte de la meua imaginació. Tinc un cervell una mica raret, però no tan raret per al meu país.

Caderno 2 - Això és en un plànol d'estètica general, per dir-ho així.

Fitxa tècnica

Direcció Guillermo del Toro
Guió Guillermo del Toro
Producció Arthur Gorson
Bertha Navarro
Muntatge Raúl Dávalos
Paul O'Bryan
Fotografia Guillermo Navarro
Música Javier Álvarez
Durada 93 minuts

Fitxa artística

Federico Luppi Juan Gris
Ron Perlman Àngel de la Guardia
Claudio Brook ... Dieter de la Guardia
Margarita Isabel Mercedes Gris
Tamara Shanath Aurora Gris
Daniel Giménez Cacho Tito
Mario Iván Martínez Alquimista

Però com va tenir la idea per a aquesta pel·lícula en particular? Toro - Bé, vaig créixer veient pel·lícules de vampirs. Pel·lícules americanes. Llavors vaig pensar: perquè no crear un vampir mexicà, trist, patètic, commovedor? Era una manera d'assumir una determinada tradició, però treballant a contracorrent. Així, com has vist, tots els personatges dolents són americans. Per als americans els "bad guys" sempre són els altres - indis, chicanos, negres-. Doncs bé, al meu film són els "gringos" els que fan de dolents.

Caderno 2 - Molta gent considera que Federico Lupi és un dels actors més complets del continent. Com va arribar a ell?

Toro - Havia vist el seu treball a **Los últimos días de la víctima**, d'Adolfo Aristarain. A aquesta pel·lícula, Luppi passa la major part del temps en silenci. Ho transmet tot a través de la mirada. Un actor complet. Vaig pensar que només ell podia donar dignitat i humanitat a un personatge com el meu vampir. Algú que és molt afectuós amb la seva néta, però al mateix temps rejoyeneix i es torna seductor i viril. Després decau, es converteix en un zombi i es comença a podrir. L'espectador necessita identificar-se amb el seu drama. I al mateix temps riure amb l'humor de determinades situacions. Cal un gran actor per passar per tots aquests matisos. Vaig escriure el guió pensant en Luppi. No ho hauria sabut fer amb cap altra persona.

Caderno 2 - **Cronos** va tenir èxit a Mèxic?

Toro - Va tenir uns 750 mil espectadors, que no està gens malament avui en dia.

Caderno 2 - Es van cobrir els costos de la pel·lícula?

Toro - Mira, va costar prop de 2 milions de dòlars. Com vaig treballar molt amb vendes anticipades, al final vaig tenir pèrdues. Però els qui la van comprar, s'hi van forrar. No jo, que vaig acabar amb una pila de deutes.

Caderno 2 - Com va aconseguir finançament per fer la pel·lícula?

Toro - Vaig empenyorar un pis. També vaig treure pasta dels pares, familiars propers i llunyans, alguns amics, molts dels quals avui són exàmic.

Luiz Zanin, 01-02-2007.

Traduït del portuguès

blog.esadao.com.br

CRÍTICA

Dirigida en 1993, **Cronos** supuso el gran saltó para su director, el mejicano **Guillermo del Toro** y le abrió las puertas de Hollywood, algo curioso considerando que se trata de una opera prima.

La película es un acercamiento al mito del vampirismo, pero no desde el punto de vista tradicional, lo que le confiere originalidad y deja a las claras la poderosa inventiva del director, en esta ocasión también guionista.

El flash-back introductorio que nos sitúa en 1535 y nos muestra un breve esbozo de la historia del artefacto, desde su construcción por parte de un misterioso alquimista hasta el momento en el que se le pierde la pista en el tiempo, es realmente sensacional. De ahí pasamos al siglo XX y empieza la narración propiamente dicha, una historia sobre el paso del tiempo y sus inexorables efectos y ligado al deseo de la juventud eterna, la autodestrucción. Pero hay muchas más cosas en el interior de **Cronos** de lo que puede aparentar a simple vista, ansia de poder, sometimiento, amor y muchas

cosas que resultan ambiguas, probablemente de forma deliberada por parte del autor que dota a los personajes y situaciones de un potente simbolismo.

Técnicamente la película es irreprochable, desde la fotografía de **Guillermo Navarro**, habitual colaborador de **del Toro** y de otro director mejicano, como es **Robert Rodríguez**, que nos muestra una amplia variedad de tonalidades según la secuencia y que contribuye a crear esa atmósfera tan característica del film, hasta la BSO de **Javier Álvarez**, muy conseguida y adecuada.

En cuanto al apartado artístico, **Cronos** no es una película con mucho reparto (apenas la secuencia de fin de año con varios extras), pero los actores que intervienen están todos bien, destacando en primer lugar a un inmenso **Federico Luppi**, como casi siempre dotando a su personaje de una fuerza y autenticidad extraordinarias, **Ron Perlman** (al que prácticamente rescató **del Toro** desde las lejanas **En busca del fuego** y **El nombre de la rosa**, y con el que ha vuelto a colaborar en **Blade 2**, hasta alcanzar el protagonismo de **Hellboy**) haciendo de matón (con curioso nombre, por cierto), duro y peligroso, pero que a la vez le da un contrapunto cómico genial, y **Claudio Brook** que hace de malo de forma convincente.

En fin, una interesantísima película, podíamos decir de vampiros (aunque no al uso), pero sería como he dicho antes, simplificarla en exceso. Lo que creo que está claro, aparte de que se ha convertido en un film de culto, es que es la película más **Guillermo del Toro** de **Guillermo del Toro**, en estado puro y sin concesiones.

David Gómez Tato, 04-10-2005

<http://www.dvdenlared.com>

Es demana puntualitat. Es demana als espectadors que desconnectin els telèfons mòbils i qualsevol altre aparell acústic abans de començar la projecció. Gràcies.

Organitza

Cineclub Sabadell

C/ d'en Font, 1, 08201 Sabadell,
www.cineclubsabadell.org

Amb el suport de

Ajuntament de Sabadell

Hi col·labora

